Michał, imię zakonne Bernard od św. Jacka Siruć (Syruć)

nauczyciel
tłumacz, pijar, matematyk, autor reform edukacyjnych, pisarz, autor podręczników
Ur. 8.10.1731,
Zm. 31.5.1784, Wilno

Dane rodziców

Brak danych.

Wychowanie i wykształcenie

Uczył się w szkołach pijarskich w Szczuczynie Litewskim i Lubieszowie. Do zakonu pijarów wstąpił 20 sierpnia 1747 roku w Szczuczynie Litewskim, nowicjat odbył w Lubieszowie i tam 20 sierpnia 1747 roku złożył śluby zakonne.

Następnie uczył w niższych klasach w szkołach pijarskich, otrzymując dobrą opinię przełożonych. Jako zdolny młody pijar, został wysłany w 1753 na studia do Rzymu. Przez dwa lata studiował tam matematykę i teologię. Powracając do kraju w 1755 roku, zatrzymał się na rok w Wiedniu, gdzie wykładał matematykę w Akademii Terezjańskiej.

Etapy kariery dot. edukacji

W Wilnie zajął się reorganizacją kolegium pijarskiego i wprowadzeniem nowego programu nauczania. Następnie przez 12 lat uczył tam wymowy i matematyki. Po otwarciu wileńskiego Collegium Nobilium uczył tam również matematyki w latach 1788-1762 i 1765-1766. W latach 1762-1763 był rektorem tej placówki. W 1763 został powołany na stanowiska konsultora litewskiej prowincji pijarów.

Przez siedem lat przebywał jako prywatny nauczyciel na dworze stryja Szymona Sirucia, kasztelana witebskiego. Dzieki jego poparciu za zgodą władz zakonnych objął probostwo w Poniemuniu.

Nawiązał współpracę z Komisją Edukacji Narodowej i uczestniczył w reformie oświaty na Litwie. Po otrzymaniu doktoratu z teologii i obojga praw w 1781 roku objął katedrę prawa rzymskiego w Kolegium Moralnym w Szkole Głównej Litewskiej. Od roku akademickiego 1783/1784 wykładał również Stary i Nowy Testament. Miał słabe zdrowie, wobec czego nie zawsze prowadził swoje wykłady osobiście.

Był autorem podręcznika „Nauka dobrego pisania w języku polskim…" (Wilno 1769). Wydał też podręcznik matematyki dla „gumiennych, szynkarzy, włodarzy…" pt. „Arytmetyka prostacka, czyli nowy sposób czytania rachunków, którego niemiejący czytać tak łatwo nauczyć można…" (Wilno 1767, kilka wydań). Na potrzeby edukacyjne opracował także wybór tekstów do nauki języka łacińskiego, który był przeznaczony dla uczniów kolegium wileńskiego – „Collectanea e probatis latanie lingua scriptoribus ad usum scholasticae iuventutis" (Wilno 1773).

Był także tłumaczem, m.in. dzieł religijnych, m.in. z języka francuskiego „Dzień zakonny albo sposób bogobojnego wszystkich godzin w zakonie trawienia, ks. Lavala S.J." (Wilno 1777); z języka łacińskiego: „O naśladowaniu Najświętszej Maryi Panny" (Wilno 1775); a także „Historia państwa Rosyjskiego napisana językiem ojczystym przez Iwana Nestesuranowicza wytł. po polsku przez…" (Wilno 1781). Bardzo wysoko cenił go Bonifacy Jundziłł, znany z dość ostrych ocen nawet swoich współbraci.

Siruć przełożył "Galateo" (1558) Giovanniego della Casy (1503–1556) "Stary Galateusz czyli powszechne przestrogi obyczajności z dawnego łacińskiego egzemplarza wytłomaczone przez X. Bernarda Syrucia Scholar. Piar.,., Drukarnia

J.K.M. i Rzeczypospolitej X.X. Scholarum Piarum" (Wilno 1772). Galateusz to jeden z przewodników l’honnête homme'a.

Fakty z życia osobistego

Zmarł na puchlinę wodną.

Żył w XVIII wieku.

Bibliografia

Przedmiotowa

1. P. P. Romaniuk, *Siruć (Syruć) Szymon h. Doliwa (1698-1774)*, Polski Słownik Biograficzny, t. 37, Warszawa-Kraków, 1996-1997.
2. J. Kurkowski, *Między Wschodem a Zachodem. Bernard Syruć (Siruć) 1731–1784*, Analecta: studia i materiały z dziejów nauki, t. 18, nr 1–2 (35–36), 2009.